

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi**

Łódź, dnia marca 2011 r.

**Pani
Iwona GÓRKA
Dyrektor Specjalnego Ośrodka
Szkolno-Wychowawczego w Sieradzu

w Sieradzu**

**LLO-4101-01-06/2011
P/11/158**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.)¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi skontrolowała Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Sieradzu² w zakresie wykonywania obowiązków wynikających z gromadzenia danych o szkołach specjalnych w systemie informacji oświatowej w latach 2008-2010.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 9 marca 2011 r. – Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 *ustawy o NIK*, przekazuje Pani Dyrektor niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, wykonanie przez Ośrodek obowiązków w zakresie wprowadzania przekazywania danych w systemie informacji oświatowej³.

Pozytywną ocenę uzasadnia przede wszystkim:

1. prawidłowe kwalifikowanie uczniów do poszczególnych kategorii niepełnosprawności, dokonywane na podstawie orzeczeń właściwych poradni psychologiczno-pedagogicznych, o których mowa w rozporządzeniach Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2001 r. w sprawie orzekania o potrzebie kształcenia specjalnego lub indywidualnego

¹zwana dalej „*ustawą o NIK*”,

²dalej „SOSW” lub „Ośrodek”,

³zwanego dalej „SIO”,

nauczania dzieci i młodzieży oraz wydawania opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, a także szczegółowych zasad kierowania do kształcenia specjalnego lub indywidualnego nauczania⁴ i z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych⁵. W Ośrodku uczyło się w poszczególnych latach – łącznie z wychowankami objętymi wczesnym wspomaganie rozwoju – odpowiednio: 274, 284, 293 uczniów, w większości z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym, znacznym, głębokim, autyzmem lub niepełnosprawnościami sprzężonymi,

2. terminowe przekazywanie do organu prowadzącego baz danych oświatowych. Było to zgodne z wymogami określonymi w § 16 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 16 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych w bazach danych oświatowych, zakresu danych identyfikujących podmioty prowadzące bazy danych oświatowych, terminów przekazywania danych między bazami danych oświatowych oraz wzorów wydruków zestawień zbiorczych⁶,
3. posiadanie przez osoby biorące udział w procesie przetwarzania danych pisemnych upoważnień nadanych przez administratora – Dyrektora Ośrodka, zgodnie z art. 37 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych⁷.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

1. nierzetelnym ujęciu w SIO w 2009 r. danych (co ujawniły służby Starostwa Powiatowego w Sieradzu w kwietniu 2010 r.) dotyczących liczby uczniów wymagających wczesnego wspomaganie, co miało istotny wpływ na wielkość kwoty oświatowej subwencji ogólnej, uzyskanej przez organ prowadzący. Ustalono, że wg stanu na 30.09.2009 r. dwukrotnie wykazano 36 uczniów objętych wczesnym wspomaganie rozwoju dzieci (w tabeli Szkoły Podstawowej Nr 5, funkcjonującej w SOSW oraz ponownie – w danych dotyczących całego SOSW). W efekcie wykazano 72 wychowanków objętych wczesnym wspomaganie rozwoju, zamiast 36. Podanie wyższej od rzeczywistej liczby dzieci (zawyżenia o 30,7835 uczniów przeliczeniowych) skutkowało zwiększeniem części oświatowej subwencji ogólnej na 2010 r. dla Powiatu Sieradzkiego o nienależną kwotę 134.351 zł. Należy także zauważyć, że w związku z ujawnieniem błędu wszczęte zostało postępowanie administracyjne w sprawie zwrotu nienależnej kwoty. Kontrola wykazała także, że w powyższym zakresie nie dokonano – zgodnie z zasadami

⁴ Dz. U. Nr 13, poz. 114,

⁵ Dz. U. Nr 173, poz. 1072,

⁶ Dz. U. z 2004 r. Nr 277, poz. 2746 ze zm.,

⁷ Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, dalej - „ustawa o ochronie danych osobowych”,

z ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o systemie informacji oświatowej⁸ – udokumentowanej korekty danych SIO za wrzesień 2009 r. (kopią wydruku odpowiedniej tabeli SIO, potwierdzonej za zgodność z oryginałem przez Dyrektora Ośrodka).

Z wyjaśnień Pani Dyrektor wynika, że błąd spowodowany był brakiem doświadczenia osoby wprowadzającej dane do systemu i niedoskonałością funkcjonowania SIO (powielanie tych samych tabel w dwóch miejscach, brak możliwości sprawdzenia ogólnej liczby uczniów). Według wyjaśnień, brak korekty wynikał natomiast z terminów wprowadzania danych do SIO. Należy jednak zauważyć, że bezpośrednią przyczyną ujawnionego (dopiero w kwietniu 2010 r.) w Starostwie błędu był nieskuteczny nadzór nad sporządzaniem sprawozdania wprowadzanego do SIO ze strony Pani Dyrektor. Natomiast dyspozycja w zakresie korekty sprawozdania wynika wprost, z treści powołanej *ustawy o systemie informacji oświatowej* i nie jest związana z terminem wprowadzania kolejnych danych do systemu. Dokonując oceny ww. nieprawidłowości Delegatura NIK w Łodzi uwzględniła natomiast fakt, że dane za lata 2008 i 2010 wykazywano w SIO w sposób rzetelny i zgodny ze stanem faktycznym,

2. nieprowadzeniu ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych (stosownie do art. 39 ust. 1 *ustawy o ochronie danych osobowych*). Nie dysponowano także dokumentem (np. instrukcją), z którego wynikałby sposób zapewnienia przez administratora kontroli nad tym, jakie dane osobowe, kiedy i przez kogo zostały do zbioru wprowadzone oraz komu były przekazywane (udostępniane), stosownie do wymogów art. 38 *ustawy o ochronie danych osobowych*. Wprawdzie przekazywano pracownikom zakresy czynności osoby zatrudnianej przy przetwarzaniu danych osobowych, ale nie dokumentowano kontroli nad tym, jakie dane osobowe zostały przetworzone. Z wyjaśnień Pani Dyrektor wynikało, że pracownicy mają obowiązek zapoznania się z zasadami obowiązującymi w powyższym zakresie, na bieżąco monitoruje Pani Dyrektor przestrzeganie tych zasad, a z dokumentacji uczniów korzysta ograniczona liczba osób, w obecności zespołu kierowniczego bądź upoważnionego pracownika administracji.

⁸(Dz. U. Nr 49, poz. 463 ze zm.), zwanej dalej „*ustawą o systemie informacji oświatowej*”. Stosownie do art. 7 ustawy podmioty, w przypadku stwierdzenia odpowiednio niekompletności lub niepoprawności danych przekazanych z innych baz danych oświatowych lub powzięcia wątpliwości co do ich zgodności ze stanem faktycznym, obowiązane są niezwłocznie powiadomić o stwierdzonych nieprawidłowościach podmiot, który wprowadził te dane do bazy danych oświatowych. W tym przypadku, podmiot, który wprowadził dane do bazy danych oświatowych, obowiązany jest niezwłocznie usunąć stwierdzone nieprawidłowości i ponownie przekazać pełne zbiory danych zgodnie z zasadami określonymi w ustawie. Za wykonanie obowiązków, o których mowa w ust. 1-5 powołanego przepisu, odpowiadają: dyrektor szkoły lub placówki oświatowej.

Należy jednak zauważyć, że *ustawa o ochronie danych osobowych* nakłada szczególne rygory celem ochrony danych osobowych, zwłaszcza takich, które chronione są także innymi przepisami (w tym dotyczącymi np. stanu zdrowia).

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) złożenie do organu prowadzącego korekty baz danych SIO w zakresie liczby uczniów według rzeczywistego stanu na dzień 30 września 2009 r.,
- 2) zapewnienie rzetelnego ujmowania w bazie SIO danych o uczniach Ośrodka,
- 3) założenia ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych i określenie zasad udostępniania danych oraz dokumentowania czynności kontrolnych w tym zakresie.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi, na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektor, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani Dyrektor prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.